

تقدس اسم مسجد و مشترک المنافع بودن

جز مسجد الحرام بقیه مساجد بعنوان یک مجموعه و مشترک المنافع دیده شده است گاهی مساجد جمع و گاهی با «ال» استقراق و گاهی با مضاف الیه شدن مثل «عند کل مسجد» همه مساجد یک عنوان داشته و نمی توان مسجدی را بر مساجد دیگر اولویت داد حتی نباید با تعظیم مسجدی به مساجد دیگر توهین شود لذا دفاع از همه مساجد و فرهنگ آن کمتر از دفاع از نظام و تشیع و اسلام نیست و برای دفاع از مسجد نیاز به اذن حاکم شرع نیست و جهاد ابتدایی جایز است چنانچه به هیچ مسجدی نمی توانیم مسجد ضرار بگوییم چون آنچه مسجد است ضرار نیست و آنچه ضرار است مسجد نیست لذا اسم مسجد مثل خود مسجد محترم است مخفی نماند موسس و بانی حق ندارد اسمی برای مسجد بگذارد که سبب توهین و تحقیر شود.

عده ای بعضی از مساجد را مقدس و بعضی دیگر را کانه غیر مقدس می دانند که صحیح نمی باشد. امام حسین علیه السلام زیر سم اسب رفت تا اسلام زنده بماند و نباید اسلام را زیر سم اسب کنند تا امام حسین علیه السلام زنده بماند

نام مسجد

مساجدی که در سر چشمه ها و چهار سوق ها و کنار پل ها و یا کنار قبور شهداء و عالمان دین و یا بنام جوانمردان و قهرمانان تاریخ ساخته می شود که بیش از هر زمان در انقلاب اسلامی حوادثی رخ داد که بهترین یادگار بنای مسجد در آن مکانها یا به مناسبت آن زمانها است و چه زیبا بود که محور مراکز خدماتی فرهنگی و حتی اقتصادی و سیاسی مسجدی باشد مثل مسجد ۲۲ بهمن یا ۱۳ آبان و یا ۱۵ خرداد و مثالهم

چنانچه نذورات یا انگیزه هائی که براساس آن مسجد ساخته اند مثل مسجد تاج محل یا گوهر شاد یا مسجد الموده و همه تابع مسجد بود مثل آب انبار حمام کاروانسرا پل و بازار ورزشگاه و کتابخانه و مکانهای گردشگری بنام مسجد بود چنانچه در تاریخ اینگونه بوده است

قبور بزرگان دینی و کتابخانه ها و حمامها و پل هائی که کنار مسجد بوده همچنان به برکت مسجد باقی است و قبور و حمامها و کتابخانه هائی که در کنار مسجد نبوده مستهلک شده است و جای تاسف است که مسجد را تابع فرودگاه و مجتمع های تجاری درمانی مسکونی کرده و مسجد در حاشه است و مرکزیت ندارد و باعث رکود و انحلال مسجد شده است در حالی که می بایست همه را بنام مسجد نامید که ضمن

مقدس بودن مظان گناه فسق و فجور را کم و برکات و فضائل را جذب کرد و در بعضی از موارد مسجد در حاشیه ساختمان و زیر زمین یا پلانی را بعنوان نماز خانه یا سالن چند منظوره مهیاست که کارکردهای منفی آن بیش از مثبت آن مثل نماز جماعتی که در اداره ها اقامه می شود و محل اعلام بخش نامه ها و توجیه ها و توجیه کردن ها و ابزار جریانات سیاسی شده است و حال آنکه نماز در مسجد بالاترین رکن سیاسی و اجتماعی است و با اینگونه برنامه ریزی نه حوادث مرتفع و نه خاطرات ماندگار است و نه افراد و سیاست های ما ثابت و استوار و هر روز در تلاطم روحی و فکری و سیاسی جدیدی هستیم

در کشور بوسنی و هرزگوین بعضی کشورها (عربستان) مسجد ساختند و با مسجد فرهنگ خود را غالب کرده و ما به جای مسجد خدمات تدارکاتی داشتیم که از آن هیچ آثاری باقی نمانده است و هر روز شاهد تهاجم آنها هستیم مسجد کراچی پاکستان محل خیزش (وهابیت) در جهان اسلام است با اینکه سنگر مساجد قوی ترین سد فرهنگی است به گونه ای که هیچ حکومتی یارای مقابله با آنان را ندارد و ما حالت انفعالی گرفته ایم که مکتب ما باحالت انفعالی هیچ گونه رابطه ی ندارد

آداب تعظیم مسجد و نام بردن و نامگذاری مسجد:

مساجد در تاریخ معمولاً با نامهای هدفدار و وقایع همراه است که وقار نام با مسجد بهم آمیخته است مثل مسجد النبی در مدینه که حکایت از نوع انتخاب تملک زمین و کیفیت ساخت و معماری پیامبر حکایت دارد و یادآور روش پیامبر ﷺ قبل از تشکیل حکومت و بعد از آن و صحنه برنامه ریزی برای جهانی شدن (لیظهره علی الدین کله) نمود بکارگیری مسجد در ساماندهی و برخورد با نا بسامانی هاست و هر مسجد تاریخی را بررسی کنیم به نکاتی این چنین برخورد می کنیم که شاید بجا باشد کتابی در این زمینه تدوین شود

از مسجد الحرام و مسجد النبی گرفته تا مسجد قبا و به عبارت دیگر هر نعمتی که رسیده مسجدی ساخته و هر جا بلائی از مردم دفع شده آنجا مسجدی ساخته اند و علاوه بر آن مساجد بنام افرادی بود که احیای نام آنها توسط مسجد برکاتی را بهمراه داشته است مثل مسجد بلال یا حوادثی که رخ داده مثل مسجد فتح و مسجد الرایه و مسجدی که بنام غدیر است و بنحوی زنده نگهداشتن واقعه غدیر است. عوض تندیس ها و یادبودها و نمادها، مسجدی ساختند تا مفهوم آن مردم را به یاد خدا بیندازد.

توقیر و تعظیم مسجد از شعائر و ادب به مسجد است و توهین و تحقیر لفظی مسجد ممنوع است و تقدس مسجد در اذهان عمومی نباید خدشه دار شود حتی آوردن مرافقی که موجب وهن مسجد یا اسم مسجد می شود اشکال دارد عن النبی ﷺ ملعون من لم یوقر المسجد بحار ۷۳ ص ۳۰۲ - .... بحار ج ۸۰ ص ۳۸۱

هستند افرادی که مسجد خوشایند آنها نیست و با زبان و قلم جلوگیری از ساخت و حضور مردم در مسجد می شوند

از طرف اهل بیت علیهم السلام به ما دستور داده شده که به مسجد (مسجد) یا (مسجد ک) نگوئیم

عَنْ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ قَالَ عَلِيُّ عليه السلام ... لَا يُسَمَّى الْمُسْلِمُ رُجَيْلًا وَلَا يُسَمَّى الْمُصْحَفُ مُصَيِّحًا وَلَا الْمَسْجِدُ مُسَيِّدًا بحار الأنوار ج ۷۳ ۳۵۸

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام عَنِ الْعَلَّةِ فِي تَعْظِيمِ الْمَسَاجِدِ فَقَالَ إِنَّمَا أُمِرَ بِتَعْظِيمِ الْمَسَاجِدِ لِأَنَّهَا بِيُوتِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ بحار الأنوار ۸۱ ۶

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَنْ لَمْ يُوقِّرِ الْمَسْجِدَ بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۸۰ ص: ۳۶۱

اسم مساجد مبارک و بیوت الله وظیفه همه مسلمانان است که مسجد را تکریم و تعظیم کنند ، اسم مسجد تابع نباشد بلکه اسامی دیگر تابع مسجد شوند

مسجد به قدری محترم است که ائمه فرمودند: ما مأمور به تعظیم مساجدیم و در روایات کسی که مسجد را احترام نکند مورد لعن و سرزنش قرار گرفته است و از ما خواسته شده از اشعار و جملاتی که چهره مسجد را مخدوش می کند استفاده نکنیم.^۲

^۱ - قال فی البحار البیان : وَ مِنْهُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعْدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَنْ كَلْبِ بْنِ الصَّيْدَاوِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَكْتُوبٌ فِي التَّوْرَةِ أَنْ يُبَيَّتَ فِي الْأَرْضِ الْمَسَاجِدَ فَطُوبَى لِمَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ ثُمَّ زَارَنِي فِي بَيْتِي وَ حَقَّ عَلَيَّ الْمَرْوَرُ أَنْ يُكْرِمَ الزَّائِرَ

مؤمنین موظف‌اند احترام مسجد را پاس بدارند و حق آن را به شایستگی ادا کنند و بدانند که مسجد خانه خدا است و احترام آن نشانه تعظیم خداوند است و باید از هر گونه آلودگی آن را پاک کنیم و کم‌ترین توهین به آن صورت نگیرد. اهل مسجد نیز نباید مورد تعرض و بی‌احترامی قرار گیرند.^۳ به خادم و امام جماعت مسجد به چشم تحقیر و توهین نگاه نشود^۴، بلکه همه باید همیار آنان باشیم.

هر گاه در قرآن مسجد بدون عظمت باشد مسجد نیست

بانی باید افتخار کند که مسجد بنام او باشد

مسجدی را بدلیل گرما یا سرما یا تنگ بودن نمی‌شود نکوهید چنانچه اگر مادر یا پدر به مرض موهن مبتلا شد نمی‌شود بگوید دیوانه شده است.

اسم مسجد از خود مسجد جداست. اگر واقف اسمی برای مسجد گذاشت نمیشود اسم را تغییر داد نوشتن اسم بانی بر تجهیزات کراهت ندارد بلکه تبلیغ و تشویق است و منافاتی با خلوص ندارد چون خودش نمی‌نویسد تا ریا محسوب شود و رضایت بانی هم شرط نیست و محو کردن آن جایز نیست.

در اینکه مسجد المدینه را مسجد النبی بگوییم، اهل سنت اقوالی دارند که باید به آن توجه داشت که تعریف مسجد با اشخاص اشکال دارد و حال آنکه تعریف اشخاص با مسجد بی اشکال است در هر صورت نباید مسجد را با دیگران تعریف کرد و گرچه عالم باشند

نامیدن شهر یا شخص به نام مسجد از قبل از اسلام مرسوم بوده است اسامی شهر مکه به احترام مسجد است **فَاخْلَفَ فَأَتَبَتْ خُرُوبًا فَضَحِكُوا مِنْهُ وَاسْتَهْزَؤُوا بِهِ فَشَكَاهُمْ إِلَى اللَّهِ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ أَنْ قُلْ لَهُمْ إِنْ أَلْبَدَ **الْبَيْتُ الْمُقَدَّسُ** بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۹۷، ص: ۸۷** و در کشورهای اسلامی نقاطی به نام مسجد نامیده شده مثل مسجد سلیمان و مسجد آباد، مسجد محله و ...

نام مسجد و تقدس آن مسجد مشترک بین مساجد مسلمانان و معابر ادیان آسمانی است و همیشه و همه جا یک اسم دارد و با عظمت نام برده شده است و هر گاه بدون احترام آمده مراد مسجد نبوده بلکه مواردی

۳. ما مأموریم هر خیری را به اهل مسجد نسبت دهیم و "اهل مسجد" بودن یعنی "اهل الله" بودن و در پذیرش‌ها و گزینش‌ها اهل مسجد بودن ملاک است و ما مأموریم کسی را که با مسجد رابطه ندارد، طرد کنیم و هیچ‌گونه حمایتی از او نکنیم و غیبت کردن از وی جایز است در حالی که غیبت اهل مسجد - هر چند خلافکار باشند - جایز نیست چه رسد به کارگزاران مسجد - چه خادم و چه امام مسجد - .
۴. چون تحقیر هر کدام تخریب مسجد است.

ضرار و مضر بوده است و در مورد نقل قول از غیر خدا و مسجد فقهی نبوده است علاوه بر مسجد الحرام که قبله و اشرف مساجد و مسجد النبی به عنوان مرکز رسالت بقیه مساجد در مسجد با این دو مسجد یکسان اند گرچه در نماز و امثال آن تفاوت هایی وجود دارد ولی همه مساجد برای ما محترم است ❖ آنچه بین انبیا فرقی نمی گذاریم ولی خداوند فرق گذاشته است لذا امور مساجد مشترک المنافع و با الف و لام استغراق المسجد و جمع مساجد و یا اضافه کل کل مسجد مساج را یکسان دیده است نتیجه ❖ ی توان مسجد را بر مسائل دیگر اولویت داد و گرچه نماز در بعضی ثواب بیشتری دارد با تعریف و تمجید از مسجد نباید تعرض به مساجد دیگر شود متأسفانه بعضی ندانسته با تعریف از مسجدی مسایل مساجد را تخریب میکند یا راضی بودن خود را ملاک قرار داده و مسجد یک خواسته آنان را تامین کند تخریب می کنند یا به گمان آنکه امام یا خادم یا اهل مسجد را رسوا کنند به مسجد لطمه می زند دفاع از مسجد جهاد ابتدایی و نیاز به عزم و فرم آنها کم ندارد و منحصر به دفاع نظامی نیست بلکه شامل دفاع حیثیتی و ریختن آبروی مسجد و کسانی که آبروی آنها آبروی مسجد است می شود دشمن در طول تاریخ مسجد را هدف قرار داده و با تخریب مسجد دین و ملیت مقاومت ای نداشته و ندارد دفاع از مسجد بالاتر از دفاع از نظام و تشیع و اسلام است چون همه مولود مسجد اند پیامبران خادم مسجد بوده و تطهیر و تعمیر مسجد را بهترین مدرک نبوت و رسالت خویش دانسته اند پیامبر و ائمه طاهرین جز مورد صراحت آیه به مسجد ضرار نگفته اند لذا هرچه مسجد است ضرار نیست و هرچه ضرار است مسجد نیست بانی و موسس اسم مسجد را زیبا انتخاب کند و حق ندارد نامی بگذارد که تعظیم و تکریم در آن نباشد نام مسجد مثل خود مسجد مورد احترام است و نمیتوان مسجدک گفت

گزینش کردن مسجد جایز نیست و کل مسجد دلیل آن است اضافه کردن مقدس به بعضی از مساجد چون احتمال ایهام به مساجد دیگر دارد جایز نیست کان بقیه مساجد مقدس نیستند

تعریف کردن اشخاص به شخص یا قوم و صنفی به مسجد رواج داشته اما معرفی کردن مسجد را با اشخاص بی اشکال نیست مثل مسجد ابوالفضل اگر مسجد را با حتی مثل حضرت ابوالفضل معرفی کنید همه فقها فرمودند منزل مشهد مقبره انبیا و ائمه علیهم السلام حکم مسجد را دارد و از بهترین مساجد اند نه اینکه بهتر از مسجد باشند در عین حال بزرگان دین ساخت مسجد بالاسر را فراموش نکردند ولی اعتکاف کنار قبور انبیا و ائمه را جایز نمی دانند نامیدن شهر به مسجد یا خیابان به مسجد مثلاً خیابان مسجد سید غیر از

نامیدن مسجد به آن است ی مسجد النبی و عده‌ای مسجد المدینه گفته‌اند که که حاکی از انگیزه نامید نبوده

است که مسجد معرفی می شود به نبی یا نبی معرفی می شود به مسجد؟

نکته: ما به هر مسجدی نمی توانیم مبارک یا ملعون یا ضرار بگوییم الا آن مواردی که در قرآن و نص آمده و مساجد مبارکه و ملعونه قابل تسری به سایر مساجد نیست و در مقابل مسجد ضرار عنوانی نیست (مثل مسجد ضرار)